

Düş mü Yoksa Gerçek mi, Kurgu mu Yoksa Bilim mi?

Kontrol panelindeki göstergeler birden yanıp sönerken ana bilgisayarın sesi kokpitte yankılandı: “Dikkat! Ateşleme sisteminde sorun tespit edildi. En yakın gök cismine güvenli iniş yapın!” Kaptan talimat bekleyen ekibine döndü ve “BÇ-302’ye iniş yapacağız.” dedi. Mürettebat şaşkındı, endişeli bir ses yükseldi:

Ama BÇ-302’ye daha önce kimse inmedi, neyle karşılaşacağımızı bilmiyoruz...

Sizce yıldızlar arası yolculuk yaparken uzay aracınız bozursa ve bilmediğiniz bir gezegene iniş yapmak zorunda kalsanız ne olurdu? Büyük olasılıkla çok heyecanlı bir bilim kurgu macerası ortaya çıkardı.

Var olan bilimsel ve teknolojik olanakları bir adım öteye götürerek “Ya şöyle olsaydı?...” sorusunun etrafında gelişen kurgu senaryolara bilim kurgu deriz. Dünya dışı yaşam, süper akıllı robotlar, uzay, zamanda yolculuk, ışınlanma teknolojisi ve daha fazlası popüler bilim kurgu konularına örnek olabilir. Bilim kurgu konulu pek çok öykü, roman, film ve oyun var. Eğer siz de bu konunun sıkı bir takipçisiyseniz yazımız tam size göre...

Tanımadığınız birine farklı bir yıldız sisteminde yaşayan akrabanızla hologramlı saatiniz aracılığıyla konuşmaktan bahsetseniz ne dediğinize pek anlam veremeyebilir. Durum böyleyken bilim kurgu nasıl ortaya çıktı dersiniz? Aslında 18. yüzyıla kadar insanlar yaşamları boyunca çok büyük teknolojik değişikliklere şahit olmuyordu.

Ancak 18. yüzyılla birlikte teknolojik gelişmeler öyle hızlandı ki insanlar günlük yaşamlarının değiştiğini gördü. Böylece geleceğin daha neler getirebileceğini merak edip bu konuda çeşitli düşünceler üretmeye başladılar. Bilim kurgu da böyle yaygınlaştı diyebiliriz. 19, 20 ve 21. yüzyıllardaysa bilim kurgu bazı konularda bilime yol gösterir oldu. Nasıl mı?

Dünyanın Merkezine Yolculuk, Denizler Altında Yirmi Bin Fersah, 80 Günde Devr-i Âlem gibi pek çok ünlü yapıtı bulunan Jules Verne başarılı bir bilim kurgu yazarı. Verne'in başarısının sırrı, öykülerinde geçen denizaltı, helikopter ya da uzay yolculuğu kurgularının çoğunun günümüzde gerçekleşmiş olması.

JULES VERNE

Hatta Ay'a gitmek 1800'lü yıllarda çoğu insan için gülünç sayılabilecek bir düşünceyken yazar, Ay'a Yolculuk adında bir roman yazdı. Verne, 1969 yılında Ay'a gerçekleştirilen ilk insanlı yolculuğu göremese de ilk denizaltı başarıyla dalış yaptığında dalış ekibine tebrik notu gönderdi.

Jules Verne'in "Birin hayal ettiğini bir başkası gerçekleştirebilir." cümlesini, bu helikopterin mucidi olan Igor Sikorsky sık sık kullanırdı.

Günlük yaşamımızın parçası olan cep telefonunu da bir bilim kurgu dizisine borçlu olabiliriz. Uzak Yolu'nu izlerken dizideki karakterlerin farklı gezegenlerde olmalarına karşın konuşabilmelerini sağlayan telsiz benzeri aygıtlardan etkilenen Martin Cooper, kablosuz bir telefon üzerinde çalışmaya başladı. Böylece 1973'te ilk kablosuz telefon üretildi. Yıllar içinde pek çok gelişme kaydeden kablosuz telefonlarsa bugün hepimizin bildiği akıllı telefonlara dönüşmüş durumda.

Uzak Yolu dizisindeki iletişim aygıtı

Martin Cooper'ın icat ettiği ilk kablosuz telefon

Čapek'in tiyatro oyunundan bir sahne

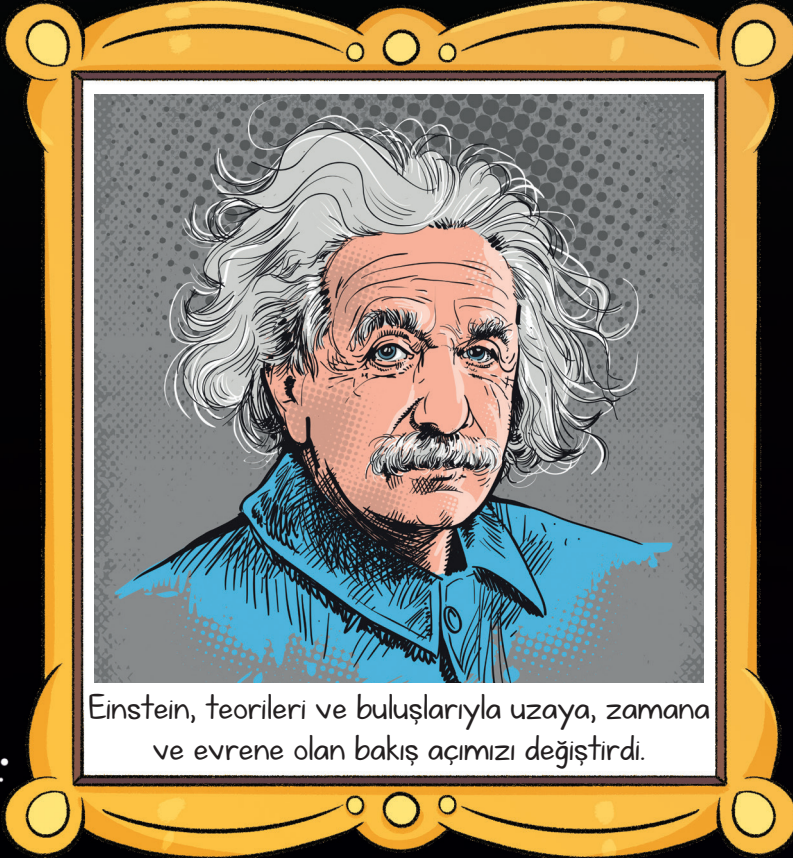
Otomatik kapılar, kredi kartları, insansız hava araçları, üç boyutlu yazıcılar, kulaklıklar... Hepsi bir zamanların bilim kurgu yapıtlarında tarif edilmişlerdi. Hatta robot sözcüğü bile ilk olarak bir bilim kurgu yapıtı sayılabilecek tiyatro oyununda, Çek yazar Karel Čapek tarafından kullanıldı.

Peki, bilim kurguya duyulan ilgi, kariyer seçimini etkiler mi sizce? İngiltere'deki Warwick Üniversitesinde gök bilimci Elizabeth Stanway de bir bilim kurgu hayranıydı ve bu ilgisi onu bilim insanı olmaya teşvik etmişti. Stanway, 239 meslektaşıyla meslek seçimi ve bilim kurguya olan ilgilerine yönelik bir araştırma yaptı. Sonuç olarak katılımcıların yüzde 69'unda bu ikisinin bağlantılı olduğunu buldu.

Yıldız Savaşları filmlerinde yer alan 3 boyutlu görüntü oluşturabilen hologram teknolojisi

Bilim kurgu adı üstünde bir kurmacadır. Bir tür düşünce deneyi bile diyebiliriz. Durum böyle olunca gerçekleşenler kadar gerçekleşmesi olanaksız gibi görünen pek çok fikir de barındırabilir. Örneğin ünlü bilim kurgu yazarı H.G. Wells 2100'lü yıllarda insanların aşırı kalabalık kentlerde yaşayacağını, bu kentlerin de hava durumunu kontrol eden kocaman duvarlarla çevrili olacağını düşünmüştü. Gerçekleşir mi bilinmez ancak bilim kurgunun belli bir zorluğu olduğu da kesin: Geleceğe yönelik yaptığımız tahminler, temellerini içinde bulduğumuz koşullardan alır.

Zaman zaman düşünce sınırlarımızın dışına çıkmakta zorlanabiliriz. Ancak bu durum hayal kurmamıza engel değil. Aksine, geleceğe yönelik ne kadar çok hayal kurarsak o kadar çok olasılık belirdiğini keşfederiz. Ünlü bilim insanı Albert Einstein, "Bir fikir ilk başta saçma gelmiyorsa onun için umut yok demektir." der ve hayal kurmaktan asla vazgeçmememiz gerektiğini ifade eder.

Peki bu yazıyı okuyan sizler neler hayal ediyorsunuz? Sizce bundan 10, 50 hatta 100 yıl sonra Dünya nasıl bir yer olacak? Robot arkadaşlarımızla yıldızlar arası yolculuklara çıkıp zihin gücümüzü kullanarak ailemizle iletişim kurabilecek miyiz?

Zeynep Betül Kabataş
Çizim: Pervin Özcan